

pozneje Nemci. Njih prvi ali prav za prav prvotni nalog je bil ta, da so bajè čuvali meje frankovske države. A kmalu pripal jim je še drug, jako pomenljiv in usodepolen nalog, da potiskajo nemško mejo kolikor mogoče v slovanski svet. S tem je pa bila podpisana narodna smrt premnogim slovanskim narodom, in osobito narodu slovenskemu.

Ta nalog so izvrševali ti mejni grofi tako iskreno, kakor bi veljalo iztrebljati Bog zna kako opasen in škodljiv narod. Meč in prognanstvo sta bila tu na dnevnem redu. Nemška domovina se mora širiti! — to geslo je veljalo takrat takó, kakor velja še dan danes. Pri vsem tem so pa bili Franki goreči kristjani, in Karol Veliki prišel je celó med svetnike.

Še s tem se ne mogó opravičiti te grozovitosti, da so bili morda Franki in Nemci v onih dobah bolj izobraženi, nego tedanji Slovenci. Morda je bilo celo ravno nasprotno. Na nižji stopinji kulture pa gotovo niso bili takrat Slovenci, kakor Nemci. Saj vemo, da se je celó Karol Veliki na svoje stare dni še le učil čitati in pisati, in da nemški vitezi, ki so bili vendar cvet nemškega naroda, tega še v poznejših dobah niso znali. Niti olika, niti omika nemška ni upognila Slovencev, ampak le močnejša nemška pest strla in vničila je po dolzih bojih z različnimi vragi oslavljeni narod slovenski.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz krškega okraja. (Pomladansko zborovanje „Pedagogiškega društva“ v Škocijanu na Dolenjskem.) Dično „Pedagogiško društvo“ je imelo po sklepu zadnjega zborovanja v Boštanji ob Savi svoje letošnje pomladansko zborovanje v Škocijanu pri Dobravi, v prav prijazni rojstveni vasi misijonarja Ignacija Knobleharja. Odbor je bil — poleg običajnih točk — postavil na dnevni red dve prav zanimivi točki, namreč: a) „Kako učitelj lahko pospešuje navadno blagostanje“ in b) „Meritev teles v ljudski soli“. To in lepa okolica Škocijanska kakor tudi krasni pomladni dan privabila je dné 6. m. m. 26 gospic učiteljic in gospodov učiteljev k imenovanemu zborovanju, katerega je tudi počastil domači g. kaplan s svojo navzočnostjo. — Točno ob 11. uri otvori g. predsednik Jože Bezljaj zborovanje, izrazujoč svoje veselje nad tem, da je prišlo toliko udov v Škocijan, pozdravlja prav prisérno vse prisotne — sosebno pa gospe in gospice učiteljice, ki so se udeležile v tako lepem številu današnjega shoda, kliče vsem: „Dobro došli!“

Na to se je prečitalo odborovo poročilo od zadnjega zborovanja do danes, kar se je odobrilo brez ugovora.

Zdaj nastopi naš vrli g. predsednik ter nam kaže z nekaterimi šolarji domače šole prav praktično in umljivo, kako naj se obravnava z otroci višje skupine „meritev teles v ljudski soli“. Če ravno mu je bil za to obsíрно nalogo čas prav tesno odmerjen, skazal se je vendar učitelja — veščaka temu težavnemu in otrokom ne lahko umljivemu predmetu. Obravnal je vse tako priprosto in razumljivo, da so mu otroci na vsa vprašanja odgovarjali pravilno in točno. Zeleti bi le bilo, da se g. Bezljaj kot strokovnjak povabi

k letošnji okrajni učiteljski konferenciji, da ondi obravnava ta predmet še jedenkrat in obširnejše v navzočnosti vsega učiteljstva domačega šolskega okraja. Taka praktična obravnava koristi več, kakor še tako dolgo čitanje kakega suboparnega predmeta! —

Tej koristni praktični obravnavi je sledil govor g. ravnatelja Ivana Lapajne: „Kako učitelj lahko pospešuje navadno blagostanje“. Gosp. govornik nam je navedel iz svoje lastne skušnje mnogo napotkov, kako je ljudskemu učitelju sploh mogoče v tej zadevi storiti in doseči kaj koristnega. „Povsodi — povdarjal je g. ravnatelj — pri kmetijstvu, pri posojilnicah, pri raznih družbah zamore učitelj poleg svoje stanovske dolžnosti delovati mnogo v prid ljudstva in v ugled svojega stanu. Učitelj je dandanes faktor, s katerim morajo vsi naobraženi slojevi eloveštva računati. Ako bodemo vstrajali na tem potu svojega delovanja, ni se nam bati tudi najhujših viharjev — in konečno nam postanejo celo naši navidezni in skriti nasprotniki prijazni, dobro vedoč, da ljudski učitelj deluje vedno in povsodi po besedah našega prvega pesnika Simona Gregorčiča:

„Dolžan ni samó“, kar veleva mu stan,
Kar móre, to móž je storiti dolžan“!

Temu naudušenemu govoru sledila je občna pohvala. Pri „razgovoru o raznih šolskih vprašanjih“ oglašil se g. nadučitelj Gebauer iz Šmarjete ter nasvetuje hospitalcijo pri zborovanjih „Pedagogijskega društva“, na kar g. predsednik pripomni, da tej želji rad vstreže; samo bilo bi boljše, da bi se o tem razgovarjalo obširneje pri okrajni konferenciji, ker to spada v njeni delokrog.

Živahen razgovor se dalje vname pri nasvetu g. predsednika: Kako naj „Pedagogiškó društvo“ obhaja dostojno 50 letnico slavnega vladanja presvetlega cesarja in vladarja Franciška Jožefa I.? Po nasvetu g. nadučitelja iz Mokronoga se je sklenilo, izdati v prihodnjem „Pedagogiškem letniku“ v ta namen primeren in koreniti spis na prvem mestu s cesarjevo podobo vred, v katerem bi se posebno oziralo na to, koliko dobrega in koristnega se je storilo za povzdigo ljudskega šolstva pod slavnim vladanjem sedanjega presvetlega cesarja. — Nadejamo se, da bode odbor rešil to nalogo častno in naprosil v ta namen kakšnega spretnega pisatelja. —

Isto tako se je sklenilo, da se v prvem „Pedagogiškem letniku“ nekoliko ozira na vspešno desetletno delovanje „Pedagogijskega društva“ s kakim spisom. —

Ker se k besedi nihče več ne oglašil, g. predsednik zborovanje zaključil s trikratnim „slava“ in „živijo“ klicem na presvetlega vladarja. —

Po zborovanji smo si ogledali vzorno urejeni šolski vrt g. nadučitelja Lavriča! Skupni obed smo imeli v hiši g. trgovca in oštirja Durjave, kateri nam je po prilično nizki ceni postregel prav dobro. Se ve, da se tudi ni manjkalo raznih napitnic. Domači g. nadučitelj nas je s svojim neusabljivim humorjem zabaval izbornó. In ako še omenimo, da je g. Lavrič preskrbel olepšavo z barjaki, ki so nas pozdravljali raz mnoge hiše — ter celó streljanje z možnarji, ki so nam doneli ves čas v pozdrav, povedali smo vse! G. nadučitelju Lauriču za tako dostojen vsprejem v lepi in prijazni vasi Dolenjski bodi na tem mestu izrečena v imenu odbora in vdeležencev „srčna zahvala“! Na veselo snidenje v jeseni pri zborovanji v Radečah. —

—r.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Josip Rustija, nadučitelj v Košani, 1 gld.

Učiteljski konvikt: G. Fran Hubad, c. kr. ravnatelj ljublj. učiteljske i. dr. 4 K; g. Fran Velkaverh, obč. svetovalec, posestnik i. dr. v Ljubljani, 10 K; gosp. Rihard Šeber, lastnik tiskarne v Postojni, 10 K; učiteljstvo mestne nemške dekliške šole v Ljubljani in sicer: gđc. Koneccheg Friderika 1.80 K; gđc. Raunacher Ema 1.20 K;